75 pokib Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 107. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЧЕРВНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 7, 1968 No. 107. VOL. LXXV

СЕН. РОБЕРТ КЕННЕДІ ПОМЕР ВІД КУЛЬ ВБИВНИКА; АМЕРИКА В ЖАЛОБІ

В ТОРОНТІ ВІДБУДУТЬСЯ ВЕЛИКІ ВРОЧИСТОСТІ З НАГОДИ НЕДАЛЕКИХ ВІДВІДИН ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА

Торонто. — Централя Українців Католиків Торонтонської Єпархії повідомляє:

Радісна вістка про прибуття Первоієрарха Української Католицької Церкви, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа Коберницького-Сліпого до Канади сколихнула глибоко всією українською спільнотою не тільки Канади, але й Америки, яка в великому числі вибирається в першу чергу до Торонта, щоб взяти участь в торжественному привітанні Великого Архипастиря Української Католицької Церкви та Геройського Сина Українського Народу, дає нам милу нагоду — подати можливо якнайточнішу програму всіх урочистостей, зв'язаних з приїздом і цілотижневим побутом Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Иосифа у нашій Торонтонській Єпархії.

ПРОГРАМА УРОЧИСТИХ ВІДВІДИН:

П'ятниця, 14 червня 1968:

Год. 3.40 по пол. — Приїзд Найдостойнішого Гостя на Торонтонське летовище „Малтон". Там його привітають українські єрархи, духовенство, представники організацій, українська молодь і вірні. — З летовища від'їде Його Блаженство до єпископської резиденції при вул. Глен Едіт Драйв 61.

Субота, 15 червня 1968:

Год. 9 рано: Архиєрейська св. Літургія в церкві св. О. Николая в сослуженні духовенства — для всіх Рідних Шкіл і Курсів Українознавства Торонта, після чого вся шкільна молодь урочисто привітає свого Верховного Архипастиря.

Год. 5 по пол.: Його Блаженство відправить в церкві св. Покрови Лідс-Оссінгтон в сослуженні духовенства Благодарний Молебен для молоді, зорганізованої у своїх молодіжних організаціях, а після того ця молодь вітатиме свого Великого Духовного Провідника.

Год. 7 веч.: Відвідини Провінційного Дому Згромадження Сестер Служебниць при 5 Остин Тер. в Торонті.

Неділя, 16 червня 1968:

Год. 11 рано: Його Блаженство відправить архиєрейську Божественну Літургію в сослуженні всіх наших Владик і духовенства, на площі Всеканадійської Вистави — Ексібішен, в часі якої Його Блаженство виголосить проповідь.

Год. 4 по пол.: Урочистий Концерт на привітання Найдостойнішого Гостя, який відбудеться на тій же Виставовій Площі — на так зв. Гренд Стенді, який має ок. 40 тисяч сидячих місць.

Зачнеться Концерт святочною дефілядою всієї Української Молоді — шкільної і з молодіжних організацій — із своїми прапорами. Після дефіляди молоді зачнеться концертова програма, до якої увійдуть: відкриття, виступи хорів — чоловічого, дівочого і мішаних, танцювальної групи, промови представників Федерального Уряду і парляменту, — промова Блаженнішого Кардинала Иосифа, Владик і представника найвищої української установи в вільному світі — СКВУ, а закінчиться концерт відспіванням збірним мішаним хором „Многоліття" Верховному Архиєпископові і співом національних гимнів.

Понеділок, 17 червня 1968:

Год. 9 рано: Архиєрейська Свята Літургія в катедрі св. Иосафата при вул. Френклін для Української Цілоденної Школи при катедральній парохії, а по св. Літургії відвідини школи, де шкільна молодь привітає свого Найвищого Архипастиря.

В полудневих годинах Його Блаженство відвідає Уряд провінції Онтаріо і посадника міста Торонта та місцевих церковних Єрархів.

В год. 8-ій веч. Урочистий Бенкет в найбільшій залі Роял Йорк Готелю, з участю найвищих церковних і світських достойників, на якім головну промову виголосить Його Блаженство Кардинал Иосиф.

Вівторок, 18-го червня 1968:

Наш Найдостойніший Гість виїде до столиці Канади — Оттави, відвідає апостольського делеґата і церковних Єрархів столиці та федеральний Уряд держави.

Середа-четвер, 19-20 червня 1968:

Блаженніший Верховний Архиєпископ відвідає Монаші Чини нашої епархії і монастирі — Отців Василіян у Вестоні, Отців Студитів у Вудстоку та Сестер Служебниць в Анкастер, де теж буде гостем їх Дівочої Академії.

П'ятниця, 21 червня 1968:

Між годиною 10-ою до 12-ої вполудне Блаженніший Первоієрарх нашої Української Католицької Помісної Церкви приниматиме на послуханні представників українського громадянства — в єпископській резиденції при 61 Глен Едіт Др.

Від'їзд Найдостойнішого Гостя з Торонта назначений на год. 4 по пол. в п'ятницю, 21 червня ц. р., з летовища в Малтон. Блаженнішому у його дорозі до Вінніпеґу товаришитиме наш Торонтонський Владика Преосв. Ісидор.
Торонто, 1 червня 1968.

† Ісидор, Єпископ

За Централю Українців Католиків Торонтонської Епархії:
Д-р Микола Куппета, президент
Марія Павлишин, секретар
о. д-р Богдан Липський, прелат, духовний асистент

В справі переїздів і приміщень позамісцевих гостей належить звертатись до наших подорожніх бюр: Bloor Travel Agency, 1190 Bloor St. W., Tel.: 535-2135 — і Astro Travel Service, 2198 Bloor St. W., Tel.: 766-1118. — У всіх інших справах звертатись на адресу: Ukrainian Catholic Council, 143 Franklin Ave., Toronto 9, тел.: 535-9192, або ч. тел.: 769-9998 (лиш від год. 9 рано до 5-ої по пол).

ПІСЛЯ СМЕРТИ СЕНАТОРА КЕННЕДІ ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПРОГОЛОСИВ НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ ДНЕМ ЖАЛОБИ

Лос Анджелес, Кал. — В четвер, 6-го червня 1968 року, тут у лікарні Доброго Самаританина о год. 4.44 нюйоркського часу помер на 42-му році життя сенатор Роберт Ф. Кеннеді, один із демократичних кандидатів на президента ЗСА. Помер несповна 26 годин після того, як куля скритовбивника поранила його в плече і голову безпосередньо після того, як він виголосив в готелі Амбасадор промову з нагоди своєї перемоги в каліфорнійських президентських правиборах. Усі зусилля лікарів не змогли врятувати молоде життя цього видатного державного діяча. Він помер, не відзискавши притомности. Негайно після вістки про його смерть президент Линдон Б. Джансон проголосив найближчу неділю, 9-го червня, Днем Жалоби в Америці та зарядив, щоб до похорону покійного сенатора Кеннеді прапори на всіх державних будинках були спущені до половини щогли. Таке саме зарядження видали губернатор стейту Ню Йорк Нелсон Рокефеллер та посадник міста Ню Йорку Джан Ліндсей. Тіло покійного сенатора Р. Кеннеді перевезено літаком у четвер, 6-го червня, з Лос Анджелес до Ню Йорку та приміщено в катедрі св. Патрика, яка буде відкрита в п'ятницю, 7-го червня, від год. 8-ої рано до 10-ої ввечері для всіх, хто бажатиме віддати останню пошану Покійному. Похорон відбудеться в суботу, 8-го червня, на національному Арлінґтонському цвинтарі в Вашинґтоні, мабуть біля могили рідного брата Покійного, президента Джана Ф. Кеннеді, який загинув від кулі скритовбивника, що прошила йому голову в Даллесі в Тексасі в 1963-му році.

Вісім пострілів в готелі „Амбасадор"

Лос Анджелес. — Нюйоркський сенатор демократ Роберт Ф. Кеннеді щойно промовив був до 2,000 своїх прихильників, яким дякував за підтримку, і які його оваційно вітали з перемогою в правиборах в Каліфорнії. Після промови Кеннеді зі своїми найближчими співробітниками продирався до кухні цього готелю „Амбасадора", як до нього приступив молодий чоловік з чорним кучерявим волоссям та вистрелив до сенатора всі вісім куль з 0.22 каліберового револьвера. Ці кулі поранили тричі в голову і в плече сенатора та ще п'ятьох осіб, що були найближче біля сенатора. Один свідок зізнав, що злочинець кричав при цьому: „Роблю ці для моєї батьківщини. Люблю свою батьківщину!" Інші кулі поранили інших осіб, з яких ніхто не знаходиться в критичному стані. Коли від злочинця відобрали револьвер і передали його поліції, він відмовлявся виявити, хто він, і чому він виконав свій злочин. Він постійно заявляв, що не буде говорити. Поранений сенатор Кеннеді лежав скривавлений на долівці. Його піднесли з долівки і положили на столі. Сенатор був непритомний. Вістки про трагедію рознеслися по цілому готелі. Жінки плакали. Чути голоси: — Кличте лікаря!

Пораненого перевезли до найближчого шпиталю-централі в Лос Анджелесі. Коли прибув туди римокатолицький священик, сенатор Кеннеді був непритомний, і тому священик не міг пораненого сповідати й причащати, тільки уділив йому останнього миропомазання. Після того перевезли непритомного сенатора до шпиталю Доброго Самарянина, де лікарі - спеціялісти переводили операцію мозку впродовж чотирьох годин. Стан пораненого дуже критичний. Одна куля пробила чашку недалеко вуха і дісталася до мозку. Друга рана — поверхова. Цілу середу подавали песимістичні бюлетені про стан здоров'я пораненого, заявляючи, що його стан „дуже критичний".

Сл. п. Сенатор Роберт Кеннеді слухає запиту одного з репортерів у своїй головній кватирі в Лос Анджелесі

Президент Джансон про трагедію в Лос Анджелесі

Президент Джансон започаткував вислови збентеження, горя та шоку з приводу трагедії в Лос Анджелесі, які пізніше голосним відгомоном відбилися майже по всіх столицях світу. В окремому зверненні Президент пише: „Немає відповідних слів, якими можна б висловити жах від цієї трагедії. Наші думки й наші молитви є про сенатора Кеннеді, його родину та інші жертви цього злочину. Ціла Америка молиться за його видужання. Молимося також за те, щоб зникли з наших сердець все те, що нас різнить та всяке насилля між людьми в цілому світі". Подібно висловився про цей злочин і віце - президент Гомфрі перед промовою на закінченні шкільного року в Летунській Академії в Колорадо Спрінґ, Колорадо. Третій демократичний кандидат сенатор МекКарті припинив виборчу кампанію та виїхав до Вашинґтону. Президент покликав до життя окрему комісію, очолювану д-ром Мілтоном Айзенгавером, яка має зайнятися причинами насильних дій в цій країні та знайти засоби, як проти них боротися. До цієї Комісії належать ще нюйоркський Архиєпископ Теренс Кук, колишній амбасадор до Люксембурґу Патріша Гарріс, сенатор демократ Філіп А. Гарт, конґресмен демократ Гейл Боґґс і філософ із Сан Франсіско — Ерік Гарфер.

Атентат на Кеннеді викликав величезне обурення у цілому світі

Париж. — Вістка про атентат на несатора Роберта Кеннеді в готелі „Амбасадор" в Лос Анджелесі вночі з вівтірка на середу 5 червня ц. р. відбилась голосним відгомоном по всьому світі. Не тільки в усіх столицях американського континенту, але й у Західній Европі, в СССР та сателітських країнах, на Середньому Сході, в Африці, Австралії й на Далекому Сході — скрізь радіопсвідомлення і газети були повні подробиць про той атентат, стан здоров'я пораненого й умовини, в яких сталася та подія. У Парижі сестра сенатора Роберта Кеннеді, дружина новопризначеного амбасадора ЗСА у Франції Сарджента Шрайвера, саме відвідала була дружину президента де Голля. Вона була також разом з своїм чоловіком на авдієнції у президента де Голля, який запитав амбасадора Шрайвера і його дружину, чи вони не мають останніх вісток про стан сенатора Роберта Кеннеді, бо він, де Голль, дуже стурбований. Совєтська й інша комуністична преса у світі негайно почала — як можна було сподіватися — використовувати той атентат проти Америки. Московські „Ізвестія" принесли на першій сторінці коментар, що починався словами: „Пістряк насильства з'їдає організм капіталістичного суспільства. Насильство притаманно імперіялізмові. Імперіялізм і насильство сплетені назавжди в безжалісній логіці історії". Про те, що вбивником не був американський автохтон і що він — комуніст, в совєтській та іншій комуністичній пресі не було до цього часу ані слова. Йорданська амбасада у Вашинґтоні проголосила заяву з висловленням жалю й обурення з приводу того, що народженець Йорданії доконав злочинного атентату. У тому комунікаті говориться, що йорданський король Гуссейн безпосередньо висловив у депеші до родини Кеннеді свій жаль. Вістка, що вбивником є араб, народжений в Йорданії, схвилювала особливо однаково Ізраїль, як сусідні арабські країни.

Вбивник Кеннеді — це арабський іміґрант Сірган Бісгара Сірган

Поліції вдалося встановити на основі відтисків пальців, що вбивник сенатора Кеннеді — це 24-річний арабський іміґрант із Йорданії Сірган Бісгара Сірган, який зі своєю родиною прибув до ЗСА 12 січня 1957 року. Він мав тоді 13 років, навчався в школі, а пізніше працював в Голливудськім парку на площі для кінських перегонів. Батько розійшовся з родиною й вернувся до Палестини, а решта численної родини проживала в Каліфорнії. Сусіди оповідають про вбивника, що він ненавидів жидів, дуже ощадно поводився з заробленими грішми, обороняв свої особисті права та турбувався долею арабів. Його мати оповіла одній сусідці, що недавно Сірган впав із коня, і від того часу швидко будь-чим хвилювався. В останньому часі працював, як водій вантажного авта з платнею по 2 дол. за годину. За ствердженням шефа поліції в Лос Анджелесі, з записок, знайдених при вбивнику, виходить, що він „назначив" собі атентат „найдалі до 5 червня", себто роковин ізраїльсько-арабської війни. „В його записках є багато прокомуністичного й протикапіталістичного та протиамериканського. Він сказав, що він сприяє комунізмові всіх типів, російському, китайському і т.п."

Сірган Бісара Сірган

Трагічні випадки в родині Кеннеді

Впродовж 24-ох років в численній родині Джозефа Кеннеді, колишнього амбасадора ЗСА до Англії, та його дружини мали місце численні нещасливі випадки. І так в 1944 році згинув син цієї родини Джов як летун під час акції над Німеччиною. Цього самого року згинув в битві над Норманідією чоловік однієї з доньок цієї родини Кетлін — маркіз Гартінґтону. В 1948 році згинула донька Кетлін Гартінґтон в летунській катастрофі. В 1955 році згинули в летунській катастрофі батьки дружини сенатора Роберта — Етель. В 1963-му році вбито президента Джана Ф. Кеннеді. В 1964-му році був важко поранений в летунській катастрофі сенатор Елвард Кеннеді. В 1966-му році в летунській катастрофі згинув брат дружини сенатора Роберта Етель — Джордж Скейкел. В 1968-му році вбито сенатора Роберта Кеннеді. Старенький батько, частинно спаралізований, із своєю дружиною мусить переживати тепер смерть свого сина Роберта, який старався здобути президентуру ЗСА.

В РОТТЕРДАМІ ВІДБУЛОСЯ ЖАЛОБНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 30-ИХ РОКОВИН СМЕРТИ ПОЛК. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

Роттердам, 2 червня 1968 (П. Дор-кий). — З участю кількох соток українців, що прибули з різних країн европейського і заокеанського поселення відбулися в Роттердамі в неділю 2 червня ц.р. врочисте жалобне відзначення 30-их роковин смерти кол. командира Січових Стрільців в Армії УНР, начальника УВО, основоположника ОУН і голови ПУН сл. п. полк. Євгена Коновальця. Жалобне відзначення розпочалось в центральній залі Роттердаму Де Долен Святочною Академією, що її відкрив українською мовою заст. голови Фундації ім. полк. Є. Коновальця д-р Григорій Васькович та голляндською мовою заст. голови Об'єднання Українців у Голляндії п. Михайло Брик.

Святочну доповідь виголосив голова Фундації ім. Є. Коновальця проф. д-р Юрій Бойко з Мюнхену. В мистецькій частині виступала пані Галина Коваль, яка віддіграла на фортепіяні композиції М. Лисенка і В. Косенка, а пані Олександра Кукловська продеклямувала О. Олеся „Терновий вінок".

Візантійський Хор з Утрехту, що складається виключно з голляндців і яким дириґує др Мирослав Антонович, виконав кілька пісень К. Стеценка, М. Лисенка, О. Кошиця та І. Недільського. Закінчено Академію, при вщерть виповненій залі в приявності майже 800 осіб, співом українського національного гимну.

Архиєрейську Службу Божу і Панахиду відправив відтак в церкві св. Антона Преосвященний Кир Володимир Маланчук з Парижу в сослуженню Генерального Вікарія о. Фуканчика, о. Петерса, о. Полянського і о. Дзвонника. Проповідь під час Служби Божої виголосив Преосвященний Єпископ Володимир. Співав Візантійський Хор з Утрехту під кер. др М. Антоновича.

Пізно пообіді на цвинтарі Кросвік на могилі полк. Є. Коновальця була відслужена Панахида, що її відправив Преосв. Кир Володимир Маланчук спільно із о. митр. прот. Палладієм Дубицьким, представником Митрополита УАПЦ Ніканора, та всіма іншими приявними священиками. Промови над могилою Є. Коновальця виголосили: Преосв. Єпископ Володимир, президент УНР в екзилі Микола Лівицький, голова ПУН Олег Штуль-Жданович від ОУН, п. Ярослав Деременда від ЗЧ ОУН і п-і Ірина Козак від ОУНз.

У всіх жалобних врочистостях взяла участь вдова пок. Полковника пані Ольга Коновалець та її сестра, вдова по полк. Андрієві Мельникові, пані Софія Мельник.

Крім вже згаданих духовних осіб та промовців, до Роттердаму прибув ще цілий ряд провідних членів націоналістичних організацій з різних країн нашого поселення: Англії, Бельгії, Німеччини, Франції, Люксембурґу, Голляндії, як також ЗСА та Канади, в тому числі 2 найстарші співробітники полк. Є. Коновальця від самих початків створення ОУН-ПУН: інж. Дмитро Андрієвський та інж. Михайло Селешко.

У врочистостях взяла численну участь молодь, зокрема члени Спілки Української Молоді, які прибули зі своїми прапорами з Англії та Бельгії.

На могилі полк. Є. Коновальця були зложені вінки від: вдови, пані Ольги Коновалець, брата д-ра Мирона Коновальця, від ОУН, ЗЧ ОУН і ОУНз.

Крім цього численні організації зложили замість вінків окремі пожертти на фонд Збірника „Євген Коновалець і його доба", що має вже вкоротці появитися.

Цьогорічні жалобні відзначення 30-их роковин вбивства полк. Євгена Коновальця, помимо останніх заворушень та страйків у Франції, що сильно перешкодило прибуттю численним учасникам до Роттердаму, — відбулися врочисто й величаво.

Корпус Армійських Інженерів відзначив інж. Методія Борецького

Філядельфія, Па. (Н.Н.) — Дня 30 квітня ц.р. під час спеціяльної церемонії у федеральній аґенції Корпусу Армійських Інженерів полковник Вільям В. Ваткін, мол., головний інженер Корпусу Армійських Інженерів Філядельфійського Дистрикту, Департаменту Армії, вручив інж. Методієві Борецькому похвальну грамоту і грошову нагороду „за Особливий Акт". В грамоті Департаменту Армії, між іншим, сказано, що „Департамент Армії офіційно висловлює похвалу і признання Методієві Борецькому за незвичайний вклад у Філядельфійський Дистрикт та уважає це мірилом його зацікавлення професійною працею, відданістю і льояльністю". Слід пригадати, що під час технічних студій інж. Методій Борецький був нагороджений золотою медалею і грамотою за надзвичайні академічні осяги з ділянки хемії, фізики і математики в Технолоічному Інституті ім. Дрекселя. Інж. Борецький є ґрадуантом згаданого Інституту, в якому спеціялізувався в аналізах важких структур. Інж. М. Борецький є затруднений в Корпусі Армійських Інженерів в ділянці конструкцій водних запор Белцвіл, Влю Марш і Токс Айленд. Наш професіоналіст є членом Українського Народного Союзу, СУК „Провидіння", Української Народної Помочі, Фонду Катедри Українознавства, Товариства Українських Інженерів Америки, Американського Товариства Будівельних Інженерів і Американського Товариства Військових Інженерів. Він є автором ряду статтей на технічні і нетехнічні теми в українській пресі та українських і американських технічних журналах.

Полковник Вільям В. Ваткін, мол., вручає інж. Методієві Борецькому похвальну грамоту і чек під час спеціяльної церемонії в Корпусі Армійських Інженерів у Філядельфії.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Потрясаюче вбивство

Смертельне поранення сенатора Роберта Кеннеді кулями якогось молодого фанатика струснуло американським громадянством і знайшло найголосніший відгук у всьому світі. Ніхто не всилі збагнути будь - якого глузду, будь-якої логіки у тому нібито політичному атентаті, що не має ніякого політичного сенсу. І тому люди стрепенулись, відчувши інстинктово, що йдеться тут не про одну особу, жертву злочинного замаху, а про трагічне явище, яким є перетворення сучасної Америки, ба — всього сучасного світу — на джунґлі, де не зобов'язують персональна та суспільна етика, державні закони і громадський правопорядок.

Голоси на тривогу залунали 22 листопада 1963 року, коли згинув на вулиці Далласу в Тексасі президент Джан Кеннеді. Голоси тривоги повторились 4 квітня ц. р. у Мемфісі, в Теннесі, коли якийсь злочинець застрелив лідера муринського руху д-ра Мартіна Лютера Кінґа. Кожне з тих убивств кинуло тінь на добре ім'я З'єднаних Стейтів. Цей останній замах дав новий арґумент в руки ворогам Америки, щоб її очорнювати. Алеж зріст злочинства, насильство і бунт проти існуючого ладу — це не тільки американський феномен. „Незгода і насильство ширяться, як „течія майбутнього" з одного кінця світу на другий" — читаємо у першому реченні статті на цю тему в журналі „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 10 червня ц. р. Масові демонстрації, заколоти, генеральний страйк, подих революції у Франції, демонстрації в кільканадцятьох університетських містах Західньої Німеччини, внаслідок яких парлямент тієї країни схвалив закон про надзвичайні права для уряду в часі загрози для держави; демонстрації у Британії, в Італії, в Еспанії, у Варшаві й Београді. Авантюри студентів із більшою чи меншою допомогою збоку робітництва або расові заворушення вибухають у різних країнах світу без уваги на устрій даної країни: однаково у вільних демократичних державах, як і в країнах з однопартійним правим авторитарним устроєм, чи комуністичним правлінням. В одних випадках такі події навіть зрозумілі й логічні. В інших — незрозумілі, ірраціональні, суто емоційн або зроджен внаслідок підпільної інфільтрації провокаторів.

Треба погодитися з твердженням названого американського журналу, що головним джерелом цього анархічного руху є надзвичайний, непередбачений зріст добробуту після останньої світової війни. Більшість демонстрантів, палячів авт і носіїв червоних прапорів рекрутуються не з бідних верств, що їх злидні могли б штовхнути до насильних актів. Навпаки — це здебільша діти заможних родин середньої кляси. Вони виступають проти уряду, проти законів, проти проводу університетів, в яких добувають освіту. Го Чі Мінь, Че Ґевара, Мао Тсе-тунґ і Троцький — це ті „герої", які надихають частину сучасної молоді різних країн і народів жадобою нищення та руйнування, без ніякого пляну — що властиво поставити на місце зненавидженого ними „establishment" ...

Зріст багатства, матеріяльний добробут, забезпечена майбутність стали ґрунтом, на якому виростає асуспільний елемент. Нехтування батьками і педагогами проблеми раціонального виховання дітей, надмірне потурання свободі молоді, переборщений лібералізм у законодавстві, в судових присудах і в підході преси до порушування законів, неґативний вплив телевізії й кінофільму на молодь, — все це сприяє розгнузданню. Не вся молодь заражена тими бацилями, але тієї зараженої меншости вже стільки, що вона потрясає життя суспільств, народів і держав, спричиняючи щораз більший заколот.

Тільки в такій атмосфері міг відбутися атентат на сенатора Роберта Кеннеді. Америка славилася своїм зразковим порядком у передвиборчій кампанії та в самому дні виборів. Ніколи не буває тут під час виборів будь-яких інцидентів, у виборчих домівках панує настрій ідилічного спокою й порядку. Атентат проти одного з кандидатів на президента, та ще й такого, що ще не мав запевнених шансів дістати номінацію від своєї партії і виграти вибори, такий брутальний атентат сплямлює світлу традицію американського демократичного „вірую": свобідноги суперництва ідей і „права не погоджуватись".

Смерть сенатора Кеннеді від кулі скритовбивника потрясла Америкою і світом. Президент покликав окрему Комісію, яка у зв'язку з атентатом на сенатора Кеннеді має всебічно прослідити причини збільшуваного насильства. Самої тільки огиди і обурення на випадки насильства замало. Треба в цій справі щось робити. І як те „щось" буде зроблене, тоді смерть сенатора Кеннеді, найбільш трагічна для його родини і країни, не буде даремна.

В. С-ко

ЗА КУЛІСАМИ КПСС

Уперше в англійській пресі, яка посилалась на зібрані розвідкою інформації, появились ствердження, що в СССР існує широкорозгалужена нелеґальна організація, яка ставить своєю ціллю повністю привернути всі форми сталінського режиму. До цієї законспірованої організації належать навіть чимало членів ЦК КПСС, а спирається вона на середній прошарок комуністичної партії — секретарів районових і обласних партійних комітетів. „Вірні сталінці", формально відпекуючись Сталіна, ведуть широку пропаганду проти „ревізіоністів" і навіть видають „антиревізіоністичну" літературу.

Потвердженням цієї інформації може бути нелеґально переслана недавно на Захід надзвичайно цікава стенограма виступу письменника Г. Свірського у Спілці Радянських Письменників в Москві. Очевидно, навіть згадки про цей виступ у совєтській пресі не було.

Г. Свірський виступає передусім проти цензури, яка „прибрала владу нез'ясовну, забороняючи або спотворюючи письменників". Свого часу у відповідь на нарікання літераторів секретар ЦК Демічев сказав: „Поправимо справу". Але тепер „з жорстокістю і сліпотою повені" цензура залляла всю літературу. І Спілка Письменників „пішла під воду".

З особливою впертістю переслідує цензура тему сталінських концтаборів, що її ніби дозволив опрацьовувати ще Хрущов, апробувавши повість Солженіцина „Один день Івана Денисовича". „Розпеченим залізом, — каже Свірський, — випалюється все, що скероване на усунення погубних наслідків культу особи, часом навіть згадку про те, що колись існував культ особи". Цензор, вимагаючи у автора усунути з п'єси Єнукідзе і Петровського, колишнього „президента" УССР, оперував обвинуваченнями, що їх ставили цим особам чекісти в 1937 році. І це, не зважаючи на факт, що партійний офіціоз „Правда" назвав цих „реґабілітованих революціонерів вірними ленінцями".

Отже, провід партії говорить одно, а цензура робить щось інше? Чи провід партії говорить одно, а цензурі наказує робити щось інше? Або то є робота фракції партійного проводу, яка ще не має сили, щоб вийти на поверхню?

Останнім часом у деяких совєтських газетах і журналах появилось немало віршів і оповідань, автори яких виразно вихваляють Сталіна. У романі Закруткіна „Створення світу" (журнал „Октябрь, чч. 6 і 7 за 1967 р.) „позитивний герой" з погрозою в голосі говорить противникові Сталіна: „Ти Сталіна не чіпай! Ми знаємо, чому Сталін став вам упоперек горла... Тому, що він боронив ідеї Леніна і гостро виступав проти кожної спроби зрадити Леніна... Саме тому ви й боїтесь Сталіна, як вогню..."

„Отже, — каже Свірський, — для Закруткіна XX з'їзду КПСС не було. Як кажуть, приснився в дурному сні..."

А таких закруткіних багато, і ними, всупереч постановам XX з'їзду, старанно опікується цензура.

Поет С. Смірнов у журналі „Москва" (ч. 10 за 1967 р.) пише в своїй поемі про Сталіна як про „капітана" що в найстрашніші бурі не сходив з командного посту, як про люoдину, в якій „ми шанували свою могутність", як про людину, до якої „ми молились".

І це все, — каже Свірський, — після того, як у ювілейних тезах ЦК КПСС „рішуче засуджено культ особи Сталіна, який виявлявся в чужому духові марксизму-ленінізму звеличуванні ролі однієї людини, у відступі від принципу колективного керівництва, в необґрунтованих репресіях та інших порушеннях соціялістичної законности..."

Всупереч офіційному засудженню партією культу особи, Смірнов свою поему закінчує словами: „Я й сам ще не знаю об'єктивної істини про нього". І саме ці слова викликали особливу похвалу в „Литературній Россії" М. Алексєєва, одного з найбільш впливових керівників Спілки Письменників РСФСР.

Цей же поет, оправдуючи криваві сталінські чистки, написав ще й таке:

И тогда, возвышенный
над каждым,
Он ушел от нас не одинок.
Сотни душ растоптанных
сограждан
Траурный составили венок.

„Що ж це таке? — запитує Свірський. — Сталін забрав зі собою в могилу мільйони комуністів (!?), а народ — за Смірновим — із захопленим почуттям навіть вінок йому сплів з убитих, розтоптаних душ!?"

Пригадує Свірський ще й такого собі поета Ф. Чуєва, яким „опікується хтось із ЦК Комсомолу, зокрема рекомендує його для поїздки за кордон". Чуєв на своїх літературних вечорах читає власні вірші, в яких рефреном проходить головна думка: „Верніть Сталіна на п'єдестал!" І цього ж Чуєва з нагоди 50-річчя „жовтневої революції" відзначено урядовою нагородою.

„Хто відповість за те, що ЦК партії введено в оману? — запитує Свірський. — Хто виховники цього хунвейбіна?"

Словом „хунвейбін", символом „культурної революції" в Китаї, Свірський виразно натякає на ту фракцію в ЦК КПСС, тих „вірних ленінців", які поборюють „ревізіоністів". І хто знає, чи не з ними конспірують Косиґін, Суслов, Шелепін...

Г. Свірський, очевидно сам комуніст, вимагає свободи. Але „свободи не від партії", а „свободи від перекручень лінії партії, безкарно здійснюваної войовничими групівниками". Це місце в його виступі звучить найменш переконливо. І, напевно, він сам розуміє, що партія і свобода — речі несполучні.

Свій виступ закінчив Свірський одвертим признанням: „Так, у Спілці Письменників існують дві групи. Їх розділяють не жанри, не вік, не літературні вподобання. Вододілом між ними є XX з'їзд партії", який засудив Сталіна.

Це останнє ствердження треба поширити зі Спілки Письменників і на ЦК партії і на все її членство.

Отже, інформація англійської преси про нелеґальну сталінську організацію в СССР має під собою реальний ґрунт, тільки є це фактично не організація, а — двоподіл в партії: на тих, що ціною позірної лібералізації та малих поступок населенню стараються затримати в своїх руках необмежену владу, і тих, що за ґарантію необмеженої влади вважають сталінські методи правління.

⁂

До речі, згадав Свірський у своєму виступі і Світлану Алілуєву, протиставлячи її „відданій комуністці" Аксьоновій - Гінзбурґ. Перша в своїй книжці, — говорить він, — намагаючись оправдати батька, твердить про те, що не батько винен, а — система. Совєтська комуністична система. А Гінсбурґ, яка перебула 20 років у сталінському концтаборі, перейшла там усі тортури й муки, — „зберегла віру в партію, в незрушиму силу ленінської правди".

Це ствердження варте уваги. В характеристиці книжки Алілуєвої Свірський, хоч і не зовсім об'єктивно, підкреслив основний момент, який наші критики на еміґрації в більшості не добачили. А щодо комуністки Гінзбурґ і тисяч інших репресованих Сталіним комуністів із їх „вірою в партію" — то це вже тема для психологів, психіятрів і тих охоронців совєтського режиму, які сьогодні наново переписують недавню історію сталінського панування і ганебну ролю в ній „відданих комуністів".

М. Семчишин

„МАПРЯЛ" І УКРАЇНСЬКІ ВИКЛАДАЧІ

У „Свободі" з 9-го травня ц. р. в рубриці „На теми дня" Л. П. заторкнув справу українців - викладачів російської мови в університетах і коледжах Америки. Будучи членами Американської Асоціяції Викладачів Слов'янських і Східньоевропейських Мов (ААТСЕЛ), ці особи, пише Л. П., можуть поневолі стати членами „Международной Ассоциации Преподавателей Русского Языка і Литературы" (МАПРЯЛ), що її засновано в Парижі у квітні 1967 р. і що опинилась під впливами, а то й частковою контролею Москви. Л. П. слушно вважає МАПРЯЛ за шкідливу та ворожу українським національним інтересам організацію і закликає українців — членів ААТСЕЛ протиставитись вступові цієї асоціяції в МАПРЯЛ.

Ця інформативна нотатка і заклик до боротьби із затією МАПРЯЛ втягнути у свої замасковані пляни багатолюдну професійну організацію американських викладачів слов'янських і східньоевропейських мов вимагає деяких уточнень.

Про самий МАПРЯЛ, що постав рік тому на міжнародному ґрунті, говорити не будемо, бо характеристику цього просовєтського новотвору подав у своїй нотатці Л. П. Барто тільки відмітити, що організаціям учителів російської мови в таких країнах, як Англія, Франція та Італія, дуже вигідно користати з науково - педагогічної літератури і фахових порад совєто - російських наукових центрів, а для московської пропаґанди с т в о рюється винняткова нагода пролізти не тільки до тих організацій, але й до шкільної лавки, отже й до ментальности молодої ґенерації даних народів.

Дещо інакше виглядає справа ААТСЕЛ'у, що є строго аполітичною професійною організацією, яка постала в 40-их роках, під час війни, а зросла членством її впливами в 50-60-их роках і за офіційними даними з жовтня 1967 р. нараховує понад 1600 членів. Членство в цій організації добровільне і за 10 долярів річної вкладки кожний член одержує досить добре редаґований науково - інформаційний квартальник „Слевік енд Іст Юропієн Джорнел" та деякі менші інформаційні видання. В цій асоціяції немає ніяких етнічних угруповань, а діють тільки досить анемічні стейтові відділи.

Кожного року, під кінець грудня, ця організація американських славістів відбуває свої річні конвенції в Ню Йорку або в Шикаґо. Крім того відбуває інколи свої реґіональні чи стейтові з'їзди. Участь у цих конвенціях невелика — 150-250 осіб. Керівництво знаходиться в руках американських учених - славістів із додатком одного - двох заслужених учених росіян - еміґрантів. Нам невідомо, щоб ці останні мали свою національну організацію вчителів російської мови.

Українських викладачів російської мови (чи літератури) в коледжах, університетах і гайскулах ЗСА досить мало: на кругло 1600 усіх членів подибуємо лише 70-80 прізвищ відомих нам українців-викладачів або інших з українськими прізвищами. Це становить тільки 5% усього членства організації. На сторінках квартальника ААТСЕЛ зустрічаємо інколи рецензії і нотатки про українські наукові чи літературні видання пера українських авторів, але майже не видно наукових статтей українських авторів. Подібна справа з українцями - доповідачами на річних конвенціях асоціяції. За останніх 8 років ми мали нагоду вислухати всього 3 чи 4 доповіді наших науковців. Отже, як бачимо, українці-члени ААТСЕЛ не мають у своїй професійній організації такої сили, щоб могли протиставитись приступленню цієї централі до МАПРЯЛ. Вони можуть приймати будь - які рішення індивідуально, і ми певні, що якби справді до такої інкорпорації ААТСЕЛ в МАПРЯЛ дійшло, тоді багато з них виступить із цієї асоціяції. Виступлять без шкоди для себе і для ААТСЕЛ, хоч цьому останньому напевно залежить на членстві всіх слов'янських груп.

Тепер розгляньмо питання найбільш суттєве — цього власне „приступлення". Бути чи не бути ААТСЕЛ'ові в організаційних зв'язках з МАПРЯЛ'ом?

У грудні минулого року на конвенції ААТСЕЛ у Шикаґо більшість членів екзекутиви висловлювалась позитивно за ідею координації і співпраці з МАПРЯЛ. З'ясовано теж це питання в останній день нарад на досить уже прорідженому пленумі конвенції і рішено, що Президія звернеться до всього свого членства окремим листом і переведе в цій справі референдум. Висліди цього референдуму нам відомі.

За інформаціями неперіодичного бюлетеню „Ведомости", видаваного Департаментом російської мови Френклін - Маршал Коледж у Ланкастері, Па., ч. 8/1968, на 22 квітня Екзекутива ААТСЕЛ одержала 466 голосів за приступлення до МАПРЯЛ і 108 проти. Отже, справою членства у просовєтському МАПРЯЛ заінтересувалась лише третина членів ААТСЕЛ, і вона готова цю справу вирішити. Але на цьому не кінець. Бо, крім сухих чисел, є ще громадська думка, з якою керівники ААТСЕЛ мусять рахуватися. Згадати хоч би рішучий протест проти об'єднання ААТСЕЛ з МАПРЯЛ з кол американсько-російської еміґрації. Цей у письмовій формі протест одержали поштою всі члени ААТСЕЛ на приватні адреси або до своїх шкіл. На жаль, не знайшлося ні одної української організації, яка виступила б з такою перестогою і, крім нотатки в „Свободі", нам про будь-яку іншу акцію в цій справі невідомо.

А проте, до такого об'єднання, мабуть, не дійде. В

(Закінчення на стор. 3-ій)

Варшава і „Радянські воїни"

З нагоди „Польських днів" у Києві, під час яких польські актори показали аґітаційну виставу про „дружбу польсько - совєтської зброї", а в кількох магазинах показували польські вироби, — „Радянська Україна" з 30 травня опублікувала репортаж „Горда Ніке" про Варшаву. Відомо, що совєтська армія злонавмисне не йшла на Варшаву, щоб її знищили ґітлерівці. Однак, газета подає: „Світяться пам'ятні вогники і лягають щодня квіти на могили радянських бійців, що загинули, визволяючи серце Польщі — її столицю. Варшава пам'ятає. Варшава не забуде". Є теж натяк на стривоженість польських комуністів: „Після березневих подій, коли окремі провокаційні і контрреволюційні елементи спробували підняти голову, місто, здається, трохи посуворішало. Життя столиці нормалізоване і життєдальне, та не благодушне. На підприємствах з ініціятиви робітників найбільшого хімічного виробництва — заводу імені Димитрова проходять партійні збори, робітничий клас заявляє про свою вірність традиціям соціялізму й інтернаціоналізму." Відомо, що біля сов. пам'ятників у Варшаві стоїть варта, щоб їх не знищили.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА ВИСТАВКА У ПРАЗІ

На початку червня відкрилась у Празі Шевченківська виставка, з нагоди „Днів культури Української ССР". Київська „Культура і Життя" з 2-го червня сповістила: „На виставці експонуються 80 оригінальних і 67 копій художніх картин, гравюр, акварелей, малюнків. Прага — перше зарубіжне місто, жителі якого побачать оригінальні художні роботи Т. Г. Шевченка. На виставці експонуєтьея також літературні праці великого українського поета, в тому числі перше видання „Кобзаря, який вийшов уперше в 1886 році в Празі українською мовою, документи й особисті речі Т. Г. Шевченка. У Празі виставка триватиме до 22 червня, а потім буде показана в Братиславі".

„ПРОРОБЛЯЮТЬ" КИЇВСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

Нагінка на українських письменників триває. На спеціяльні збори Спілки Письменників України, в її київському відділі прибув П. Шелест, — перший секретар так зв. ЦК КП УССР. „Радянська Україна" з 1 червня повідомляла, що на тих зборах „зазначалось, що звання літератора зобов'язує наполегливо боротися за ідейну чистоту творів, бути непримиренним до всілякої сірості і посередності у літературі, послідовно, з партійних позицій виступати проти будь - яких проявів ворожої нам буржуазної ідеології". Партійці закликали письменників „рішуче виступати проти аполітизму і безідейності, що зокрема проявилися останнім часом у творах деяких членів Спілки, давати їм належну партійну оцінку.

ВКАЗУЮТЬ НА ПРИКЛАДИ

У Києві вийшов перший збірник „Весняні обрії", присвячений проблемам дитячої літератури. З того приводу учитель із Львівщини пише в „Літературній Україні" з 31 травня: „Розмріявшись, можна уявити, як згодом випуск такого збірника стане щорічною традицією, а там, дивсь, переросте й у потребу окремого журналу. І тоді наша література збагатиться виданням на зразок російського часопису „Детская литература", що виходить ось уже третій рік у Москві."

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина четверта

НАТАЛЯ

(49)

Знайшлось також багато конопляного прядива. Лежало воно на горищі майже двадцять літ. Коти на тому прядиві спали, Галя за ним ховалася та читала свої книжки, а як прийшла скрута на бабусю Наталю, згадала вона, як то в Десерівці, коли ще була малою дівчинкою, пряли спритні жінки, такого прядива гарні тонкі нитки і бувало навіть сперечалися між собою — чия нитка тонша та рівніша.

От пустилася Наталя до пряжі. Скручувала тонку, міцну нитку, ще й воском навощувала; мітки змотувала та й несла на базар. Люди радо купували ще й дякували, бо фабричних ниток не було, часами ані ґудзика не було чим пришити. Біда і загальна руїна навколо!

Жила бабуся Наталя з того прядива майже два роки. Звичайно, було у неї при тому й маленьке господарство: молочна кізочка, несущі курочки, садок, город, також частину дому винаймала, і так перебивалася разом з Леночкою, яка працювала тоді в бібліотеці, де, крім невеличкої платні, діставала приділ продуктів. Роботи на тій посаді було небагато і Леночка допомагала матері в господарстві: обробляла город, носила воду, носила дрова з лісу, рубала, пиляла, пасла козу, косила траву і ніколи не нарікала.

Але прийшли ще тяжчі часи, коли хліба та інших продуктів не можна вже було ні за які гроші купити, ні за які речі виміняти. Настав в Україні великий голод.

Внаслідок „мудрої політики великого вождя всіх народів", внаслідок сталінського режиму насильства, коли у нещасних селян позабирали все збіжжя і худобу, прийшов цей жах — великий, страшний голод на багатій українській землі.

Згасло тоді життя і бідної бабусі Наталі.

Поки вона мала надію, що лихоліття мине, що діти повернуться, що родина знов буде разом, то якось держалась. Особливо чекала і надіялась на Галю. Але Галя тоді вже не жила...

З жалю, з милосердя сестри замовчали перед мамою смерть Галі, але вона сама те відчула і не хотіла більше жити.

В тому смутку, в тих страшних умовах смерть здавалась їй прекрасною мрією увільненням з того терпіння, з того жахливого, звірячого страху, що панував навколо, з того знущання над невинними людьми, з катування і всякої злоби людської, яка постала в ті страшні, жорстокі часи.

І вона — вічна мрійниця — тепер плекала свою найкращу мрію — відійти туди, де „ність печалі ні воздихання". Яке це мусить бути блаженство залишити кволе, слабе тіло і відлетіти туди, де вільний дух з'єднається з близькими, рідними, улюбленими душами!

О, як би хотіла вона відійти в Великодню ніч, коли двері райські відчинені!

Заздалегідь приготувала собі на смерть чистий одяг, хрестик, воскову свічку, свячену воду, пучечок запашних васильків — усе, як велить прадавній звичай.

Голодна зима 1933 року минала, найстрашніша зима на Україні, і ось у Великодню ніч, коли Леночка пішла до церкви, бабуся Наталя, так, як собі того сильно бажала, перенеслася в свою мрію.

Не дзвонив старий Данило „по душі" матушечки. Не було вже давно Данила на світі, не було вже й дзвонів у церкві, бо наказано забрати їх на зброю.

І так тихо відійшла світла душа Наталі в ті далекі, далекі краї краси, де нема тривог, страху, примусу, насильства, нема ані болю, страждань і терпінь, де райські сади, де аромат чудових квітів, де чарівні згуки наземної гармонії. Відійшла в той далекий край, куди дивилися її замріяні очі. „Блаженні чистії серцем, яко тії Бога узрять".

Епілог

Ця родинна хроніка — правдиве оповідання про історію минулого життя, має між іншим на меті звернути увагу читача на ту велику зміну в усіх формах життя, культурі та освіті, яка відбулася в одній тільки родині бігом п'ятьох ґенерацій.

Хроніка охоплює приблизно 150 літ: прадід Ілія народився з кінцем XVIII століття (1789 р.).

Отже, в цій хроніці описано, який довгий шлях за цей час перейдено від стихійного, малоосвіченого прадіда з примітивною грубою вдачею до інтеліґентного і здібного внука, що закінчив з визначенням Гірничий Інститут у Петербурзі, був успішним інженером, а пізніше власником копальні. Дальший шлях родинних успіхів веде до паризької Сорбонни, де здобула собі освіту прадідова правнучка, яка пізніше склала текст промови для французького парляменту в обороні рідного краю. (Текст цієї промови наведений у книжці д-ра О. Пеленського „Українська пісня в світі", Львів 1933). Ця правнучка була також на приватному прийнятті у бельгійської королеви, куди була покликана на авдієнцію.

Це вже далекі кроки від Савинець.

Ще дальший крок зробив праправнук, концертуючи з великим успіхом в старовинній стовежатій чеській Празі.

Це шлях проґресу, шлях поступу, який веде від примітивної сили, від прадідівських круторогих волів, від яскравого ярмолинецького ярмарку до вищих форм культури, від темряви до світла освіти, від вузького родинного кола до широкого світогляду, від домашнього господарства до культурної і політичної діяльности.

Це — шлях, який веде все вперед і вперед, з роду в рід, з роду в рід...

⁂

З тих давніх часів змінилось все — і люди, і звичаї, і все життя. Але білі мури Кам'янця, що перетривали довгі лихоліття, стоять, як в давнину стояли. Стоять велична фортеця, і турецький міст, і мінарет. І водоспад під мостом шумить, як сотні літ тому, і тихий Смотрич несе свої води до бистрого Дністра. Стоїть ще й старесенька дерев'яна церквиця у вузькій долині Карвасар, між скелею та баштами фортеці. А навесні, як у прадавню давнину, цвітуть білі акації, які під гарячим сонцем Поділля порозростались і буяють на кам'янецьких скелях в кожному куточку, в кожній щілині. Цей чудовий, хвилюючий, п'янкий аромат сповняє все місто і куриться, як тиміям, у височінь до неба.

Десь певно в місячному сяйві, в прозорі, ясні ночі, повні краси і поезії, повні таємного чару, давно забуті тіні минулого, приваблені цією красою, вертаються, щоб поглянути на рідне місто, щоб послухати шум водоспаду, щоб поблукати тими доріжками, якими колись так легко ходилося за юних днів, за юних мрій...

Будьте ж благословенні, рідні місця, де колись переживалась та чарівна казка, та вічно прекрасна радість кохання, але де залишилось також так багато сліз та горя...

Минулося.

Все кануло у вічність.

Прага, Великдень, 1967 р.

(Кінець.)

600 сумівців на 9-му Окружному Весняному Злеті СУМА

Елленвілл, Н.Й. — Понад 600 осіб уніформованої молоді — юнацтва і дружинників СУМА та багато батьків і гостей взяли участь у 9-му Весняному Окружному Злеті Спілки Сходу ЗСА на своїй оселі в суботу й неділю 1 і 2 червня. Злет відбувся під кличем з поезії В. Симоненка „Україно, в твоєму імені живу". Він був присвячений 50-літтю відновлення Української Державносни, 50-літтю бою під Крутами в обороні тієї державности і 30-літтю смерти полк. Є. Коновальця. Командантом Злету був З. Галькович, бунчужним Р. Метанчук, писарем Оля Хомут. Сумівська молодь відбула змагання з легкої атлетики, відбиванки, провела конкурс мистецького слова та конкурс знання. В суботу увечері сумівці й гості розважались біля ватри. У неділю після Богослуження зливний дощ не дозволив закінчити програми, тому висліди конкурсів будуть проголошені на цій оселі під час Свята Героїв 30 червня — 1-го липня. Конкурс мистецького слова і конкурс знання тематично були присвячені Золотому Ювілею відновлення Державности України.

Другий з'їзд станиславівців

Центральний Комітет Станиславівщини повідомляє, що згідно з його рішенням та з рішенням Комітетів Станиславівщини в Нюарку — Н.Дж., Ню Йорку, Н.Й. і Філядельфії, Па., в суботу, 21-го й неділю, 22-го вересня ц.р., на „Союзівці", в Кергонксоні — Н. Й., відбудеться Великий Другий З'їзд Землячок і Земляків Станиславівщини. Ціллю З'їзду є відсвіжити товариські зв'язки, та спільно порадитися над завершенням видання „Книги про Станиславівщину." Мистецька програма, з „регіональною" програмою, забава в розкішних приміщеннях, та прогулянки серед чарівної природи „Союзівки", разом із спомянами про далеку вужчу батьківщину, будуть заплатою учасникам за невеличкі труди приїзду й мінімальні фінансові жертви.

Технічним переведенням імпрези займається окремий З'їздовий Комітет під проводом д-ра Лева Голінатого, з Нюарку, Н. Дж. Докладні технічні дані про З'їзд та його програма будуть своєчасно подані в загальній Українській пресі, та в 5-му числі бюлетеня „Голос Станиславівщини", що появиться в серпні ц.р. Головне вже тепер те, щоб наші Землячки й Земляки резервували свої вакації й вільний на цей незабутній Другий З'їзд Станиславівців, який може бути й останнім...

О. Гайсьький

МИХАЙЛО СТАР КАНДИДУЄ ВЖЕ 7-Й РАЗ

Оттава. — Колишній міністер праці в консервативному федеральному уряді Канади, відомий громадський і політичний діяч, провідник опозиції у Парляменті Михайло Стар - Старчевський 7-й раз кандидує в окрузі Ошава - Вітбі на посла з консервативної партії. Номіновано його одноголосно на вибори, що відбудуться в кінці червня.

Помер білоруський діяч генерал Францішак Кушель

Рочестер, Н. Й., — На 73 році життя тут помер 25 травня видатний білоруський діяч, військовий і політичний провідник ген. Францішак Кушель, який від 1947 р. очолював світове Товариство Білоруських Ветеранів. У 1950-х роках він був президентом Білорусько - Американського Об'єднання. від 1962 р. да 1967 р. ген. Ф. Кушель очолював Виконний Орган Ради Білоруської Народної Республіки в екзилі. Ген. Ф. Кушель був об'єктом постійних нападів совєтської преси й радіо, бо під час другої світової війни він керував школою для боротьби проти комуністичної партизанки на території Білорусі, а ще в 1920-х роках був членом Військового Комітету Білоруської Народної Республіки, яка провадила боротьбу проти червоної армії. У 1944 р. ген. Ф. Кушель привів своє військо в 50 000 вояків на Захід, і на території Німеччини ця частина, відома як Білоруська Крайова оборона, була розпущена німцями, з огляду на можливість її протинімецького повстання. Ген. Ф. Кушель мав біля себе 10 000 бійців, у квітні 1945 р. він обеззброїв частину німецьких „СС" нав'язав зв'язок з альянтськими військами і щасливо перевів свою частину з Баварії на американський бік, де й склав зброю. Покійний залишив у глибокому смутку дружину — відому білоруську поетесу Наталю Арсеньєву, сина і двох онуків. Сл. п. генерала Францішка Кушеля поховано 27 травня на цвинтарі в Маунт Гови у Рочестері, де похоронний обряд відправив білоруський єпископ Чеслав Сіповіч, Апостольський Візитатор з Риму.

БІЛЯ МОГИЛИ - ПАМ'ЯТНИКА У ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й. ВІДБУДУТЬСЯ ЗЕЛЕНОСВЯТОЧНІ ПОМИНКИ

Старанням Координаційного Комітету Українських і Українсько - Американських Ветеранських Організацій м. Ню Йорку при співучасті всіх комбатантських організацій м. Ню Йорку і околиці відбудуться у Зелену Неділю, 9-го червня 1968 біля Могили - Пам'ятника на оселі „Верховина" в Глен Спей, Н. Й., традиційні Зеленосвяточні Поминки за душі поляглих і померлих борців за волю України. Поминки почнуться о 10:00 г. ранку св. Літургіями обох українських віровизнань. Після цього сформується похід до Могили - Пам'ятника, де буде відслужена спільна урочиста Панахида. На закінчення представники організацій складуть на могилі вінки та виголосять короткі привітання. Головну промову скаже інж. Маріян Тимчишин, ветеран Армії ЗСА, попередній командир Католицьких Ветеранів при українсько-кат. церкві св. Юра в Ню Йорку. На головного впорядника і провідника свята обрано д-ра Івана Козака.

ФЕСТИН - ПІКНІК В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ

Бавнд Брук. — Юнацтво Осередку СУМ ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку готується до мистецьких і спортових виступів в Українському Селі в Бавнд Бруку, де розташована православна Церква - Пам'ятник та знаходиться Консисторія УПЦеркви. Фестин - пікнік відбудеться там у неділю 9-го червня з участю молоді й батьків. У розваговій частині виступлять танцюристи, бандуристи, відбудуться також футбольні змагання.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2 ...

● З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 7 червня відбудеться там Концерт староклясичної музики у виконанні скрипкового ансамблю музичної школи проф. В. Цісика. Пояснення до програми даватиме мґр Маруся Цісик. Початок о год. 8 веч.

Ліда Величко — „Красуня Свободи"

Філядельфія. — Молоду українку - вчительку Ліду Величко з Технічної Школи, вродливу синьооку дівчину, проголосив Комітет Тижня Свободи „Красунею Свободи". 6-го травня вона одержала від голови Комітету Вільяма Голдмана на спеціяльній церемонії в міській управі маленьку копію Дзвону Свободи, як символ її відповідальности під час Тижня Свободи. Ліда Величко, яка втекла з батьками в Европі перед наступом совєтської армії, натуралізована американка, родом з Перемишля, є першою вчителькою американської історії з-поміж десяти раніше обираних Красунь Свободи, яка не народилась у ЗСА. Вона закінчила коледж у Сиракюзах і тепер продовжує студії в Темпл університеті. Належить до Пласту, провадила українською мовою радіогодину, любить мандрувати. Головне завдання Ліди Величко, як Красуні Свободи, полягає в репрезентативних виступах на різних патріотичних американського характеру імпрезах у Філядельфії впродов Тижня Свободи і запрошуванні громадян до участи в тих імпрезах, впродовж 27 червня до 4 липня включно. Панна Ліда Величко належить до УНСоюзу, впродовж кількох літніх періодів працювала на „Союзівці", де брала також активну участь у культурно-мистецькій діяльності молоді.

„МАПРЯЛ" І УКРАЇНСЬКІ ВИКЛАДАЧІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тих же „Ведомостях" у зв'язку з референдумом читаємо:

„Одержавши результати голосування і інші листи в цій справі, проф. Вейл (президент ААТСЕЛ), заявив: „Беручи до уваги почування і переконання всіх членів ААТСЕЛ, прийдеться Екзекутивному комітетові передумати, чи варто видвигати цю справу (приналежности до МАПРЯЛ) на черговій конвенції. Було б нерозважно насильно переводити рішення більшости при наявній опозиції 18% тих усіх, що брали участь в голосуванні".

На нашу думку, справа приступлення ААТСЕЛ до МАПРЯЛ втратила вже на своїй гостроті, і криза, що, без сумніву, постала в цій справі у централі американських славістів, корисно подіяла на пропагаторів альянсу, що міг би в результаті мати далекосяжні наслідки і довести до розполітикування, а в дальшому й до ідейного розкладу організації американських славістів.

ВИСТАВКА МАЙБУТНЬОГО

В Українському Народному Домі в Ню Йорку, у великій кімнаті ч. 32, в приміщенні Мистецької Школи під керівництвом мистця Любомира Кузьми, відкрилась річна виставка праць 22 студентів. Крім проф. Л. Кузьми, лекції з історії мистецтва читає для студентів мистець і мистецтвознавець Антін Малюца. Школа має осередок у Ню Йорку і філію в Нюарку. Постала вона після смерти с. п. Мирослава Радиша в 1956 р., коли батьки учнів звернулися з проханням до проф. Л. Кузьми, щоб він продовжував виклади. Навчання в школі триває в загальному 5 років. Спочатку в ній були тільки діти, з часом одні підросли й перейшли в категорію молоді, дехто відпав, але до школи прийшло й старше поповнення. Тепер у першій групі, віком від 10 до 12 років, студіюють малярство: Олена та Р. Гнатів, Марта і Міра Левицькі, І. Лисинецька, Р. Шегедин, А. Винник, Л. Гайдич, П. Чарський. У другій групі, віком 12 до 16 років, вчаться: О. Генсьор, Т. Ліщинський, М. Ходновська, А. Хома. У третій групі студіюють старші: А. Горечка, Х. Гориславська, Є. Єнсен, І. Єфремов, В. Писарівська, Д. Комілевська, Л. Різник, М. Рудик і відома з мальовничих декорацій до п'єси „На перші гулі" студентка Є. Яблоньська.

Що являє собою ця Мистецька Школа? Її професори мають на лекції лише по 4-5 осіб. Це уможливлює персональну увагу до кожного студента. Однак, школа не накидає якоїсь своєї „манери", зокрема реалістичної. На виставці, наприклад, були кілька „тотально абстрактних" картин, які важко назвати, в нашому розумінні, мистецькими — це радше шукання на шляху до творчости. Мистецька Школа дає студентам професійну підставу, знання. Кожний студент має опанувати всі роди техніки. 83 виставлені експонати були виконані по-різному: олією, пастелями, темперою, акварельними фарбами, також олівцем і вуглем. Читаючи лекції з історії мистецтва, проф. А. Малюца розповідає не лише про світове мистецтво, а й про українське, як частину світового. Проф. Л. Кузьма, який, до речі, студіював мистецтво у Львові, потім у варшавській Академії Мистецтв, у відомого проф. Прушковського (славного реаліста, який відроджував малярство старих майстрів), провадить кожного студента від першооснови — рисунку до властивого малювання, до пізнання законів перспективи, пропорції, знання будови предметів, будови людини і т. д.

Закінчуючи Мистецьку Школу, студент, незалежно від висоти свого природного таланту, який всебічно під час студій розвивається — має всі теоретичні знання та значну практику. На виставці можна оглянути цікаві портрети, між якими особливо вирізняється „Портрет дівчини" Марти Рудик, і досить складні композиції — найбільше уваги викликає „Бізон" Тараса Ліщинського. Річна Виставка праць студентів Мистецької Школи показує також, що це не просто одна з багатьох мистецьких шкіл, а — Українська Мистецька Школа: про це виразно говорять і тематика, і кольористика виставлених праць. Важливим фактом є ще й те, що виклади в цій школі провадиться українською мовою.

Хто з 22 студентів досягне мистецьких вершин? Напевно не всі. Але ті, що досягнуть, підуть далеко, маючи вчителя - майстра. Виставка відкрита ще в неділю 9-го червня. (л. п.)

З Філядельфійського Деканату УПЦ в ЗСА

Філядельфійський Деканат У.П.Ц. в ЗСА в місяці червні плянує влаштувати:

1. В суботу 8-го червня відбудеться Фестиваль Шкіл Українознавства Середньо Атлантійської Округи, в приміщенні Парафії св. Покрови в городі, серед розкішної природи. Фестиваль розпічнеться Молебнем в каплиці парафіяльного приміщення при 69 Евеню і 12-ій вулиці у Філядельфії. В програму Фестивалю входять співи, українські танці, деклямації, провірка знання учнів із українознавства. Фестиваль розпічнеться о 12-ій годині дня, господарями Фестивалю будуть парох і Парафіяльна Управа при співпраці Сестрицтва Парафії Покрови.

2. В неділю, 23 червня відбудеться Свято Українського Православного Священика в приміщенні Парафії св. Покрови в Філядельфії.

Думку, щоб святкувати один день в році День Православного Священика піддав Їх Блаженство Митрополит Іоанн. Дохід із того свята призначений на Пенсійний Фонд Духовенства У.П.Ц. в ЗСА, із якого виплачується допомогу священикам старшим віком та вдовам по священиках.

Духовенство Філядельфійського Деканату відслужить Молебен в наміренню Українського Священика 23-го червня в своїх парафіях, виголосить відповідну проповідь та проведе збірку на допомогу Пенсійного Фонду Духовенства.

О годині 4-ій по полудні Духовенство Деканату прийде зі своїми парафіянами до парафії св. Покрови в Філядельфії при 2225 Норт Мещер вулиці, де буде відслужений Молебен, Святковий Обід та мистецька програма, яку виконають: Капеля Бандуристів ОДУМУ під мистецьким керівництвом інж. Петра Гурського, Жіночий Ансамбль „Червоні Маки" під мистецьким керівництвом проф. Антоніни Лисенко та промови.

Це перший раз в історії У.П.Ц. в ЗСА відбудеться свято для пошани священика, яке має заохотити молодь студіювати теологію, знайти краще зрозуміння співпраці священиків і мирян, та здобути фінансову допомогу для Пенсійного Фонду Духовенства.

Віримо, що отці парохи доложать усіх зусиль, щоб із кожної парафії приїхали парафіяни та взяли участь у святі.

3. В днях 24-25-26 червня відбудеться Конференція Учителів Парафіяльних Шкіл Української Православної Церкви в ЗСА в Мейфлавер готелі, в Атлантик Сіті, Н.Дж. Конференцію організує Дієцезіяльна Шкільна Комісія для англомовних шкіл У.П.Ц. в ЗСА, головою якої є Впрп. прот. о. Петро Мелех, а головою Конференції митроф. прот. Омелян Мицик.

Конференція розпічнеться Молебнем в грецькій церкві, який відслужать Високопреосвященніший Архієпископ Мстислав, Голова Консисторії. У вівторок буде відслужена вечірня, в середу ранком сповідь і св. Літургія, під час якої учасники Конференції приймуть св. Причастя. Конференція закінчиться мистецькою програмою, в якій виступлять діти з українськими танцями з Честеру, Па., під управою Омеляна Богдана Мицика, діти відспівають кілька пісень. Буде бенкет, під час якого буде роздача свідоцтв учасникам Конференції.

4. В четвер і п'ятницю, 27 і 28 червня, відбудеться Конференція Вівтарних Хлопчиків, яка розпічнеться Молебнем в грецькій Церкві та Високопреосвященніший Владика Мстислав привітає вівтарних хлопчиків. Конференцію вівтарних хлопців влаштовує Філядельфійський Деканат.

Сподіваємось, що отці парохи подбають, щоб від їх парафій прибуло якнайбільше число учителів та вівтарних хлопчиків на Конференцію.

о. Омелян Мицик

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Відбиванкові першості Української Спортової Централі Америки і Канади відбудуться в суботу, 8-го червня 1968 в залях поблизу Ukrainian West Side Club, 1101 Norton St., Rochester, N.Y.

Ці змагання за першість українських відбиванкових дружин чоловіків і жінок почнуться о год. 11-ій рано, а проводитиме ними голова УСЦАК і ланковий відбиванки СУАСТ-Схід д-р Михайло Снігурович.

В цьому ж самому дні вечером відбудуться Загальні Збори Української Спортової Централі Америки і Канади в приміщеннях УАСТ Рочестер при 1101 Нортон Стріт, а після Зборів буде влаштований бенкет для учасників змагань і Зборів із роздачею нагород переможцям та забавою з танцями для спортової молоді.

Тенісові внутрішньоклюбові змагання Карпатського Лещетарського Клюбу з Ню Йорку відбудуться в днях 8 і 9-го червня 1968 на оселі „Союзівка" в програмі Весняної Зустрічі Товариства Українських Інженерів і КЛК Ню Йорк.

„Тризуб" — „Дарфермлін," міжнародні футбольні змагання між чотирократним чемпіоном ЗСА і цьогорічним чемпіоном Шотляндської ліги відбудуться в четвер, 13-го червня 1968, о год. 8.30 вечером на стадіоні ім. Дж. Ф. Кеннеді біля Whittman Bridge у Філядельфії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 8-го ЧЕРВНЯ 1968 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Т-ва Мир — 324 Відд. о год. 7-ій веч. в Укр. Горож. Клюбі при 23 і Брави вул. Під час тих зборів Ліквідаційна Комісія подасть свій остаточний вислід праці, розподілу майна Допомогового Фонду при Т-ві Мир. Зацікавлених працею, проситься прибути. — І. Струк, секр.

НЕДІЛЯ, 9-го ЧЕРВНЯ 1968 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд., по Сл. Божій о год. 11-ій в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd. — І. Попович, предс., Д. Мацалаба, кас., М. Бобечко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність — 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin Street. Проситься всіх членів прибути на означений час. — С. Филик, фін. секр.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН, згідно з яким ЗСА мають дати $412 мільйонів на збільшення капіталу Міжамериканського Банку Розвитку. Капітал цього банку мають збільшити на один більйон долярів, з $2.15 більйона до $3.15 більйона. Вкладка ЗСА виносить 42 відсотки із цієї суми, на яку збільшують капітал банку. Під час підписання закону в Білому Домі був секретар скарбу Генрі Г. Фавлер та президент Коста Ріка Хозе Х. Трехос Фернандез. Президент Джансон висловив надію, що Міжамериканський Банк Розвитку сповнить своє завдання та поліпшить життя мільйонів людей в країнах Латинської Америки.

ОБ'ЄДНАНІ СТАЛЕВАРИ АМЕРИКИ підкреслюють, що основним пунктом в переговорах про продовження контракту про працю буде домагання про збільшення заробітної платні. Спілка Сталеварів об'єднує 450.000 робітників-сталеварів та ще 100.000 робітників які зайняті в споріднених фахах при фабрикації сталі. Від підписання теперішнього контракту збільшилися кошти прожитку на 8.8 відсотка (від 1965-го року). Переговори між представниками сталеварів і власників сталеварень почалися в Ню Йорку в готелі Коммодорі в спокійній і оптимістичній атмосфері. Делеґацію сталеварів очолює голова спілки І. В. Ейбел, а сталеварні репрезентує Конрад Купер.

АМЕРИКАНСЬКЕ СЛІДСТВО В САЙҐОНІ ПОТВЕРДИЛО, що причиною загину шістьох високих південнов'єтнамських старшин в минулу неділю була ракета з американського гелікоптера. З того гелікоптера вистрілено три ракети — дві перелетіли понад той дім і впали в дільницю, зайняту в'єтконґом, але третя ракета з невідомих причин розірвалась передчасно, розсипавши свої смертоносні відламки саме перед ґанок, на якому стояв гурт високих в'єтнамських старшин. Згинули, між іншими, директор поліції в Сайґоні, командант військової округи Сайґону й інші відповідальні команданти. Цей інциндент страшенне прикрий для американських цивільних і військових представників у Південному В'єтнамі.

В О'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ ПОКИЩО 41 ДЕРЖАВА СПОНЗОРУЄ американсько-совєтський договір проти поширення атомової зброї. Сподіваються, що близько 100 членських держав ОН голосуватимуть за прийняття того договору, а решта 24 заявляться проти нього або стримаються від голосування. Голосування має відбутися під кінець цього тижня.

ПОТЯГ ІЗ СОВЄТСЬКИМИ ТАНКАМИ ПРИБУВ з Польщі на Моравію в Чехословаччині. В половині цього місяця відбудуться в ЧСР військові маневри з участю совєтських, мадярських, польських, східньо-німецьких і чеських військ. Спершу заперечувано, начеб у тих маневрах брали участь бойові частини та називано ті маневри „штабовими", але в останніх днях чеські власті признали, що будуть там також деякі з'єднання совєтських танків. Командантом маневрів буде совєтський генерал Міхаіл Казаков. Чехи запевняють, що негайно після закінчення маневрів — всі чужі війська відійдуть, звідкіля прибули.

В ЮГОСЛАВІЇ ЗАБОРОНЕНО всі маніфестації, походи й зібрання — внаслідку студентських заворушень в Београдському університеті. Офіційно проголошено, що в тих заворушеннях заподіяно матеріяльної шкоди на круго 140.000 дол. Між вимогами, що стосувались навчання і умовин життя студентів, були й політичні вимоги — демократизації режиму, особливо допущення свободи преси.

„ПОПЕЛЮШКА" ПРИЇЗДИТЬ ДО ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Відкладена раніше через розрухи вистава прегарного балету-казки „Попелюшка" з музикою д-ра Ігора Соневицького, у виконанні і в поставі відомої балерини і педагога Роми Прийми - Богачевської, відбудеться вже в цю неділю 9 червня о 4-й г. в залі „Бенджамин Френклін гайскул". У виставі беруть участь понад 60 дітей і молоді, в ролі Попелюшки — молода солістка Марія Цісик.

ТАРЗАН, Ч. 6010. Темні в очі, не можна стріляти!

Ед Пейс продовжував історію. — Три ночі атакував цей леопард, вбиваючи і втікаючи із одним із моїх цінних собак кожного разу...

Тарзан дивився здивовано. — Чи ж не можете застрелити тварюку?

— Я пробував... відповів Пейс пригнічено. — Але тут ночі такі темні, що не можу стріляти, боюся, щоб не поцілити собак!